

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/221/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

148/2016. számú (IX. 15.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ nevében törvényes képviselője K.E. által 2016. június 27-én előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban a 2016. szeptember 15-én – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos képviseletében törvényes képviselője 2016. június 27-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszbeadványát, a panaszossal szemben 2016. június 6-án a késő esti órákban megkezdett és június 7-én hajnalban befejezett rendőri intézkedés miatt.

I.

1) A panaszos törvényes képviselője, mint a gyermekkorú panaszos édesanyja a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján, a törvényes határidőben kíván panasszal élni a panaszossal szemben foganatosított előállítás és jogtalan fogvatartás ellen, az alábbi indokok szerint.

A panaszos 12 éves, a helyi általános iskola tanulója. Rendezett családi körülmények között él az édesanyjával és a testvéreivel. Korábban soha nem került összetűzésbe semmilyen hatósággal.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

2016. június 6-án este elindult a barátjához, a szomszédos K. utcában lakó, 17 éves R. J-hoz, azt beszéltek meg ugyanis korábban, hogy a panaszos nála alszik. Később csatlakozott hozzájuk harmadik barátjuk, a 14 éves L. N. is, majd együtt a K. utcából elindultak sétálni P. központja felé. Útközben R. J. és L. N. az egyik ház kerítésén benyúlva „poénból” kivettek egy-egy kisméretű halogénlámpát, amelynek kereskedelmi értéke 5.000 Forintot nem haladja meg. A panaszos a helyszínen tartózkodott, de a lopásban nem vett részt. Tovább sétálva összefutottak két járőrrel, akik megállították őket. A rendőrök megkérdezték tőlük, hogy miért sétálgatnak a központban és meglátták náluk a lámpákat. A fiúk rendőri kérdésre hamar bevallották, hogy honnan szerezték a lámpákat, sőt a 14 éves L. N-t az egyik rendőr lepofozta, amiért nem nézett rá normálisan. Ezt követően mindhármukat beültették a rendőrautóba és bevitték őket a helyi rendőrsre, ahol a panaszos a kiadott igazolás szerint 0 óra 45 perctől 6 óra 40 percig tartózkodott.

A törvényes képviselő itt megjegyezte, hogy a panaszos sovány testalkatú, kb. 160 cm magas, nem tűnik a koránál idősebbnek.

Az előállítás során bilincset nem használtak, a fiúk végig a folyosón ültek. A panaszosnak a szája reggelre el volt lilulva, mivel hogy a hideg folyosón várakoztatták őket a rendőrök, a rendőrségen.

A történetekről a panaszos törvényes képviselője 5 óra körül értesült. Egy járőr kopogott be az ajtajukon és megkérdezte őt, hogy tudja-e, hogy hol van a panaszos. A törvényes képviselő elmondta, hogy tudomása szerint a barátjánál alszik. A rendőr ekkor közölte vele, hogy benn van a rendőrségen. A törvényes képviselő azonnal telefonált a férjének, aki útban volt a munkahelye felé, hogy menjen haza és vigyázzon a gyermekeikre – köztük a 4 hónapos kislányukra –, így a férje a 70 km távolságról fordult vissza, hogy be tudjon menni a rendőrségre, mivel az édesanyját kérte meg, hogy menjen be vele a rendőrségre a panaszoshoz, hogy legyen tanúja.

A törvényes képviselő a rendőrségen L. N. édesanyjával találkozott, aki – mint később kiderült – már két óra óta várakozott. Azonnal szóvá tette a rendőröknek, hogy őt miért nem értesítették korábban a történetekről. A rendőrök erre azt válaszolták, hogy a panaszos nem tudta fejből a telefonszámát, ami nyilvánvalóan nem igaz a törvényes képviselő véleménye szerint. A kérdésére a panaszos ott helyben elmondta fejből a rendőr jelenlétében a telefonszámát. Ráadásul L. N. édesanyjának azt mondták, hogy őt már rég kiértesítették. Csodálkozott is rajta, hogy a panaszos törvényes képviselője miért nincs a rendőrsön.

Az őrsön 3 óra körül jelent meg a lámpák tulajdonosa, akit a rendőrök tájékoztattak a történetekről. Elmondta, hogy nem kíván feljelentést tenni az ügyben. Ezt követően közölte a rendőrökkel a panaszos törvényes képviselője, hogy a panaszos nem hallgatják meg. Tudomása szerint a másik két fiút – akik mindketten kiskorúak – kihallgatták, de csak L. N-t hallgatták ki a szülője jelenlétében. Már ott közölte a törvényes képviselő azt is, hogy az intézkedés ellen panasszal kíván élni. Az egyik rendőr erre nevetve közölte, hogy mehetnek, ahová akarnak, mert ők nem félnek senkitől sem és úgysem tesz ellenük senki semmit. A törvényes képviselő a rendőrségtől az eltelt időben tájékoztatást nem kapott az ügyel kapcsolatban; tudomása szerint a másik két fiúval szemben továbbra is a nyomozás van folyamatban.

A panaszos törvényes képviselőjének álláspontja szerint a panaszos előállítása annak időtartama miatt jogszerűtlen volt, tekintettel az Rtv. 33. § (3) bekezdésében foglaltakra. Véleménye szerint a fia testalkatából, életkorának megfelelő kinézetéből adódóan már az igazoltatás pillanatában nyilvánvaló lehetett volna a rendőrök számára, hogy a panaszos gyermekkorú, így elő sem állíthaták volna. Legkésőbb azonban akkor, amint a rendőrségen megállapították a panaszos személyazonosságát azonnal szabadon kellett volna engedniük. A fiúk személyazonosságának a tisztázása a rendőrségre érkezést követően rövid időn belül megtörtént. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy L. N. édesanyja már 2 óraker az őrön tartózkodott.

Álláspontja szerint a panaszost jogellenesen tartották fogva közel hat órán keresztül az őrön, hiszen, ha esetlegesen fel is merült esetében szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, ő nem büntethető, mivel 14. életévét még nem töltötte be. [A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 16. §, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 2. § (7) bekezdése szerint].

Sérelmezi azt is, hogy az előállítást követően nem értesítették őt haladéktalanul arról, hogy a panaszost bevitték a rendőrségre. Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján ugyanis, ha a fogvatartott fiatalos, akkor haladéktalanul értesíteni kell a törvényes képviselőjét. A törvény rendelkezésével szemben az ő esetükben több mint 4 óra telt el, mire értesítették a panaszos fogvatartásáról, holott a panaszos fejből tudja a telefonszámát. Ha esetleg nem is tudná, akkor L. N. jelenlévő édesanyján keresztül bármikor elérhették volna őt, hiszen ismerik egymást. Különösen sérelmesnek tartja a törvényes képviselő, hogy a panaszos idősebb barátainak a szüleit órákkal korábban értesítették, a náluk sérülékenyebb gyermekkorú panaszos esetében több mint négy órának kellett eltelnie az értesítésig. Mivel a járőr a saját címükön értesítette, a rendőrségnek tudomása volt arról, hogy hol laknak, így a telefonszám ismeretének esetleges hiánya órákkal korábban sem képezte volna akadályát annak, hogy haladéktalanul tájékoztassák a panaszos fogvatartásáról.

Panasszal él a rendőr által használt hangnem miatt is. Megalázónak és sértőnek érzik, hogy az őrön eljáró rendőr nevetve közölte, hogy feleslegesen élnek bárhol panasszal az intézkedés miatt.

A fentiek a törvényes képviselő álláspontja szerint súlyosan sértették a panaszos személyi szabadsághoz való jogát, tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, illetve emberi méltósághoz való jogát. Erre figyelemmel panasszal él és kéri a Testület állásfoglalását, majd az állásfoglalásban foglaltak figyelembe vételével az országos rendőrfőkapitány döntését.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a H* Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A H* Rendőrkapitányság vezetője 2016. július 28-án kelt átiratában tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszossal szemben 2016. június 7-én 0 óra 45 perckor történt rendőri intézkedés, amelynek célja a panaszos és a társaságában lévő másik két személy igazoltatása volt. Az intézkedést azért kezdeményezték a szolgálatos rendőrök, mert járőrtevékenységük

során, a fenti időben észlelték, hogy három személy sétál a P., D. F. utca 29. szám előtt és a rendőröket meglátva hirtelen megtorpantak, viselkedésük gyanússá, zavarttá vált, továbbá a birtokukban gyanús tárgyakra figyeltek fel a rendőrök. Az igazoltatásra egyrészt az ORFK vezetője által [...] számon 2015. április 1 – 2016. június 30-ig elrendelt fokozott ellenőrzés keretében, másrészt a közrend, közbiztonság védelme érdekében került sor, bűnmegelőzési illetve bűnüldözési célból, az intézkedés alá vontak magatartására és az éjszakai órára is tekintettel. A jogalapot az Rtv. 29. § (1) bekezdése szolgáltatta.

Az intézkedés során, az igazoltatott személyek elmondásából, illetve a végzett adatgyűjtésből megállapítást nyert, hogy 2016. június 7-én, a hajnali órákban az intézkedést megelőzően a panaszos a társaival megjelent H. I-né P., Z. utca 3. szám alatti lakos házában, ahol a ház körbekerített udvarára behatoltak a kerítésen átmászva, majd az udvarról különböző értéktárgyakat tulajdonítottak el, amely cselekményükkel a Btk. 370. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b) pontjának bf) alpontja szerint minősülő szabálysértési értékre, helyiséghez tartozó bekerített helyre, megtévesztéssel, a jogosult tudta és beleegyezése nélkül bemenve elkövetett lopás vétségét követték el.

A panaszossal szemben az előállítás célja a szándékos bűncselekmény elkövetésekor tetten ért személynek a további intézkedés céljából történő hatóság elé állítása volt. Jogalapja az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja volt, amelyet az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettség egészített ki.

A panaszos előállításának ideje alatt érdemi cselekményként az alábbiak kerültek végrehajtásra. A tényállás teljes körű felderítése érdekében az otthonról berendelt nyomozók által végrehajtott helyszínmegtekintés, az eltulajdonított értékek lefoglalása, a sértett kihallgatása (4 óra 1 perctől 4 óra 26 percig). A fiatalok részére védők kerültek kirendelésre és értesítésre. Az előállított személyek kihallgatása, illetve meghallgatása 4 óra 19 perctől 6 óra 30 percig tartott. Ezen belül a panaszos meghallgatására a törvényes képviselőjének a megérkezését követően került sor 6 óra 17 perctől 6 óra 30 percig, amely során a törvényes képviselő nem járult hozzá, hogy a panaszos az adott ügyben kihallgatásra kerüljön.

Az intézkedő rendőrök által az Rtv. 18. §-ában meghatározott hozzátartozó értesítésére vonatkozó hivatalos feljegyzést a kapitányságvezető mellékelten megküldte. A kiértesítésre a panaszos vonatkozásában 4 óra 45 perckor került sor az előállítás és az őrzési feladatok tükrében, tekintettel arra, hogy több személy került előállításra és a személyek őrzése, felügyelete – előállító helyiség kialakítása hiányában – másképp nem volt biztosítható. A panaszos az édesanyja telefonszámát többszöri kérésre sem adta meg az intézkedő rendőröknek, csak miután az édesanyja megérkezett volt hajlandó elmondani, hogy mégis tudja a telefonszámot. A rendőrösön nincs kialakítva előállító helyiség, így az előállítást követően a rendőrség folyosóján került elhelyezésre mindhárom személy és a személyek őrzését két fő rendőr biztosította. Egy rendőr a három személy őrzését nem hajthatta végre, így a telefonszám hiányában történő személyes kiértesítésre nem volt lehetőség, majd csak 4 óra 45 perckor.

A panaszos törvényes képviselőjének egyik rendőr sem mondott olyat, hogy „mehet, ahová akar, mert nem félnek senkitől és úgysem tesz ellenük semmit”.

2) A rendőrség mellékelte a panaszos elfogásáról készült jelentést, amely szerint a panaszossal szemben 2016. június 7-én, 0 óra 45 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdésre figyelemmel átvizsgálást és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont szerint előállítást hajtottak végre. A személyi szabadság korlátozásának a helye P., [...] szám alatti hely volt. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a panaszossal szemben.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása kapcsán az intézkedő rendőr jelentette, hogy a fenti napon 0 óra 45 perckor szolgálata teljesítése során a K. utca felől kutyaugatásra lett figyelmes. A szolgálati gépkocsival arra menet észlelte, hogy a [...] szám előtt három személy halad, amikor meglátták a rendőrautót megtorpantak. A három személyt igazolásra szólították fel. L. N-nél egy darab, műanyag kerti törpét, egy darab napelemes műanyag virágot és két darab napelemes lámpát találtak. A panaszosnál és R. J-nál semmi nem volt. Elszámoltatásuk során L. N. elmondta, hogy a dolgokat az utcán találták, az ki volt dobva. Mivel ezen tárgyak nem kidobott tárgyaknak tűntek, ezért újból megkérdezték a rendőrök ezen tárgyak származásáról a fiatalokat. Mivel különféle történeteket adtak elő a dolgok származásával és annak helyével kapcsolatban egyértelmű volt a gyanú arra vonatkozóan, hogy a tárgyak jogsértésből származásával és annak helyével kapcsolatban, egyértelmű volt a gyanú arra vonatkozóan, hogy a tárgyak jogsértésből származnak. Ezek után L. N. elmondta, hogy a tárgyakat a Z. utcáról egy háztól hozták el úgy, hogy ő és a panaszos kint várakoztak az utcán, R. J. pedig bemászott a kerítésen és kiadogatta a tárgyakat. Nem messze az igazoltatás helyétől, a K. utca és a D. utca kereszteződésénél járda mellett találtak még újabb két darab napelemes lámpát, fém gölya tárgyat, két műanyag mikulást, egy műanyag kerti törpét, egy műanyag oroszlánt. A másik két személy is elismerte, hogy azokat a tárgyakat ők dobálták el, mikor meglátták a rendőrautót. Mindhárom személlyel közölte a rendőr, hogy bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt elő fogja őket állítani a P. Rendőrsre és a törvény nevében a foglyai. Ruházatuk átvizsgálása során egyik személynél sem talált semmilyen tárgyat, eszközt. Közölte velük, hogy amennyiben szökést kísérelnek meg úgy velük szemben kényszerítő eszközt fog alkalmazni, amit tudomásul vettek. Mivel mindhárom személy végig együttműködő volt, ellenállást nem tanúsítottak és kiskorú személyek, így velük szemben semmilyen kényszerítőeszközt nem alkalmazott a rendőr. A történeteket jelentette a Tevékenységirányítási Központnak (továbbiakban: TIK) és a szolgálatirányító parancsnok irányába. A nevezett személyeket további intézkedés céljából a kierkező Gy. J. r. tzs. bűnügyi technikus nyomozónak adták át.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2016. június 7-én 1 órakor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítás idejéről szóló igazolást és az előállítás okáról szóló tájékoztatót kiadták a panaszosnak. A panaszost további intézkedés végett 1 óra 45 perckor adták át a bűnügyi szolgálat részére. A panaszossal szemben büntetőfeljelentést tett a rendőr, külön iratban.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás elnevezésű dokumentumban a parancsnok a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerinti átvizsgálást, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont alapján foganatosított előállítást jogszerűnek, szakszerűnek és az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményeknek megfelelőnek minősítette.

4) Egy nehezen olvasható előállított személyek nyilvántartása dosszié részeként a Testület rendelkezésére bocsátott táblázatos formában kitöltött dokumentum a panaszos vonatkozásában két időpontot nevesít: 2016. június 7. 0 óra 45 percet (amely vélhetőleg a vele szemben kezdeményezett rendőri intézkedés kezdetét jelöli meg, így egyben az előállítása kezdő időpontját) és a 2016. június 7. 6 óra 40 percet (a szabadon bocsátása időpontját, így az előállítása befejező időpontját).

5) A rendőrség mellékelte a panaszos előállításának idejéről szóló igazolást, amely szerint a panaszost a rendőrség személyi szabadságában 2016. június 7-én 0 óra 45 perc és 6 óra 40 perc között korlátozta, amely időtartamban [...] szám alatt tartózkodott. A személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett, panasszal élt. A panaszos aláírásával igazolta, hogy egy példányt az igazolásból átvett és, hogy valóban panaszt tett az intézkedéssel szemben és, hogy sérülése annak során nem keletkezett.

6) K. T. c. r. tzls. 2016. június 7-én hivatalos feljegyzés formájában rögzítette, hogy a mai napon, 2 óra 5 perckor telefonon keresztül értesítette L. N. törvényes képviselőjét L. K-t, aki megjelent a rendőrségen a fia kihallgatása céljából. A rendőr személyesen értesítette a panaszos törvényes képviselőjét, K. E-t 4 óra 45 perckor, aki tudomásul vette, hogy jelen lehet fia kihallgatásán. Szintén személyesen, 4 óra 55 perckor értesítette a rendőr L. M-t, R. J. törvényes képviselőjét, aki úgy nyilatkozott, hogy nem kíván részt venni R. J. kihallgatásán.

7) A rendőrség mellékelte a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító gyermekkorú kihallgatásáról 2016. június 7-én 6 óra 17 perc és 6 óra 30 perc között felvett jegyzőkönyvet, amelyben a panaszos és törvényes képviselője (aki M. E. néven szerepel, teljesen más vezetékneven, mint eddig és ezen vezetékneven is írt alá) a törvényi figyelmeztetéseket, tájékoztatásokat megértették, amelyeket minden egyes esetben aláírásukkal hitelesítetten jelentettek ki. A panaszos törvényes képviselője rendőri kérdésre kijelentette, hogy nem járul hozzá ahhoz, hogy a panaszost az ügyben kihallgassák. Erre figyelemmel a jegyzőkönyvet a rendőrök lezárták.

8) L. N. I-ét, mint fiatalkorú gyanúsítottat 2016. június 7-én 4 óra 19 perc és 4 óra 56 perc között hallgatták meg. A folyamatban lévő büntetőeljárás eredményes lefolytatásának az érdekére tekintettel a Testület eltekint az eljárási cselekményről készített jegyzőkönyv teljes terjedelmű ismertetésétől, pusztán a panasz eljárás szempontjából releváns körülményeket emeli ki abból.

[...]A gyanúsított előadta hogy R. J. odament az egyik emeletes panelház földszinti erkélyéhez, ami kb. 2,5 – 3 méter magasságban volt és felugrott az egyik panelelemig, majd belekapaszkodva, azon felhúzta magát az erkélyládához és a ládából kivett 4 db., a földre leszúrható napelemes lámpát, amit a panaszosnak dobált le. A gyanúsított eközben csak ült a ház mellett a lépcsőn és nézte mit csinálnak a többiek. Amikor R. J. ledobálta a lámpákat, akkor lemászott és elindultak onnan a Z. utca irányába, A panelháztól ellopott lámpa közül egyet odaadtak neki, egyet a panaszos vitt, kettőt meg a R. J. és azzal világítottak a sötétben; így mentek tovább. Ahogy haladtak a K. E. útról a Z. utca irányába, elértek egy kertes házhoz, amelynek udvarán kis kerti törpék és egyéb kerti díszek voltak. A ház előtt R. J. mondta, hogy ő már nappal látta ezeket a kerti dísz tárgyakat és mondta, hogy ő bemegegytük.[...] Amikor kiadogatta, akkor magukhoz vették azokat. A gyanúsított egy mikulást hozott el, a panaszos a kerti törpét és az oroszlánt, a többi meg a R. J. vitte magával. A Z. útról a K. utca felé haladtak, amikor meglátták, hogy jön a rendőrautó és ekkor a panaszos és

R. J. eldobálták, ami náluk volt, csak a gyanúsított nem dobálta el azokat. A rendőrök, amikor meglátták, akkor odamentek hozzájuk és igazoltatták őket, majd előállították őket, miután elismerték a lopást.[...]

9) R. J-t, mint fiatalkorú gyanúsítottat 2016. június 7-én 6 óra 15 perc és 6 óra 35 perc között hallgatták meg. Tekintettel a folyamatban lévő büntetőeljárás érdekére, valamint arra, hogy a gyanúsított vallomása a panasz eljárás szempontjából érdemi információt nem tartalmaz, így a Testület annak ismertetésétől eltekint.

10) K. J. c. r. ftzls. a Testület megkeresésére 2016. július 28-án készítette el a sérelmezett rendőri intézkedésről a másodlagos rendőri jelentését, amelyben előadta, hogy az elsődleges jelentésében (amelyeket a rendőrség nem bocsátott a Testület rendelkezésére) foglaltakat fenntartja, de azt az alábbiakkal kívánja kiegészíteni.

A panaszos a törvényes képviselőjének a kiértesítésével kapcsolatban telefonszámot többszöri kérdésre sem adott meg. Az édesanyját mihamarabb az őrzési feladatok lehetővé tették személyesen értesítették, amelyről akkor hivatalos feljegyzést készítettek. A törvényes képviselő jelenlétében a panaszos már előadta, hogy tudja fejből az édesanyja telefonszámát, azonban azt nem indokolta meg, hogy miért nem bocsátotta a rendőrök rendelkezésére. A panaszos által előterjesztett közlés, amely szerint azt mondták, hogy „mehet, ahová akar, mert nem félnek senkitől és úgyse tesz ellenünk semmit” a részükről semmilyen formában nem hangzott el.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A Testületnek elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az arra jogosult személy terjesztette-e elő a panaszbeadványt.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
  - b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
    - ba) az országos rendőrfőkapitány,
    - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
    - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint (...) cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes kiskorú, vagy cselekvőképességében bármely

ügycsoportban korlátozott nagykorú személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető.

A fenti jogszabályi rendelkezés alapján tehát panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek.

A rendőri intézkedés a beadvány előterjesztőjének 12 éves fiával szemben történt.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:10 § (1) bekezdés értelmében kiskorú az, aki a tizenharmadik életévét még nem töltötte be. A Ptk. 2:13. § szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizenegyedik életévét nem töltötte be. Erre tekintettel a panaszos, mivel 12 éves, ezért cselekvőképtelenségnek minősül, így helyette az Rtv. 92. §-ának (3) bekezdése értelmében édesanyja – aki törvényes képviselője – jogosult panaszt előterjeszteni.

Így tehát Testület megállapította, hogy a beadványt az arra jogosult terjesztette elő.

IV.

A panaszos törvényes képviselője sérelmezte azt, hogy a panaszost, mint gyermekkorú személyt előállították, hiszen véleménye szerint erre a rendőrségnek nem volt meg a kellő jogszabályi felhatalmazása. Ezen kívül kifogásolta a panaszos előállításának az időtartamát, a törvényes képviselő értesítésére vonatkozó kötelezettség késedelmes teljesítését, valamint a rendőrség épületében az előállított személyek őrzését ellátó rendőr panasztételre vonatkozó kijelentését.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz való alapvető jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület megvizsgálta a panaszos előállítását, amelynek jogalapja kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos törvényes képviselője kifejezetten sérelmezte, hogy a 12 éves panaszos előállítására a rendőrségnek nem volt kellő jogszabályi felhatalmazása, figyelemmel arra, hogy a panaszos gyermekkorára tekintettel nem büntethető, így vele szemben büntetőeljárás nem kezdeményezhető, ergo nem is lehetne őt kihallgatni. Szintén ugyanezen oknál fogva (életkor) szabálysértési feljelentés sem tehető vele szemben, annak ellenére, hogy rendőri jelenlétre elismerte az intézkedés helyszínén, hogy tulajdonelleni szabálysértést követett el.

A rendőrség tényelődása szerint a panaszossal és két barátjával szemben 2016. június 7-én 0 óra 45 perckor kezdeményeztek rendőri intézkedést, hiszen a három személy a rendőrautó láttán zavartan kezdett viselkedni és, amint a rendőrök feléjük közeledtek furcsa tárgyakat találtak náluk. A három személy beismerte, hogy azok nem az övéik, eltulajdonították őket. A három személy együttműködő volt az eljárás során, így velük szemben kényszerítő eszközt

nem alkalmazták a rendőrök. A helyszínen mindhármukat igazoltatták, meghallgatták, majd átvizsgálták, és a rendőrök által tapasztaltakra figyelemmel – további eljárási cselekmények foganatosítása érdekében – mindhárom személyt előállították a P. Rendőrőrsre. A panaszos előállításának jogalapjaként a rendőrök az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontját jelölték meg, tekintettel arra, hogy a panaszos megalapozottan gyanúsítható a Btk. 370. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b) pontjának bf) alpontja szerint minősülő szabálysértési értékre, helyiséghez tartozó bekerített helyre, megtévesztéssel, a jogosult tudta és beleegyezése nélkül bemenve elkövetett lopás vétségének elkövetésével. A panaszos előállítása 2016. június 7-én 0 óra 45 perctől és 6 óra 40 percre tartott.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a rendőr a további intézkedés céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A hivatkozott előállítási ok megalapozottsága kapcsán a Testületnek két konjunktív elem megvalósulását kellett megvizsgálnia: a) bűncselekmény elkövetése; b) tetten érés.

a) A bűncselekmény elkövetése kapcsán a Testület az alábbi álláspontot alakította ki.

Jelen feltétel megvalósulása kapcsán a Testület arra kereste a választ, hogy vajon a panaszossal szemben a helyszínen felmerülhetett-e bármilyen bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú. A gyanú fennállta kapcsán a Testület jelzi, hogy azt kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőeljárást lefolytató hatóság szerepét (tehát nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt), azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény bizonyos fokú értékelését olyankor, amikor annak jogalapjaként a rendőrség bűncselekmény gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület a bűncselekmény elkövetésének kérdésében való állásfoglalás nélkül azt vizsgálta, hogy a gyanúnak az adott intézkedéshez szükséges foka fennállt-e.

A panaszos elfogását a rendőrök arra alapozták, hogy vele szemben felmerült a Btk. 370. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b) pontjának bf) alpontja szerint minősülő szabálysértési értékre, helyiséghez tartozó bekerített helyre, megtévesztéssel, a jogosult tudta és beleegyezése nélkül bemenve elkövetett lopás vétségének gyanúja. A hivatkozott jogszabályhely szerint: „(1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a szabálysértési értékre elkövetett lopást helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenve követik el. [(2) bekezdés b) pont bf) alpont]”

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos három társával a helyszínen elismerte a bűncselekmény elkövetését.

Tekintettel a panaszos elkövetéskori 12. életévére a Testületnek vizsgálnia kellett azt, hogy vele szemben felmerült-e bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú, illetve azt, hogy a panaszos ezen eljárási cselekmények alanyává válhatott-e.

A Btk. 15. § a) pontjában a büntethetőséget, illetve a cselekmény büntethetőségét kizáró vagy korlátozó okként határozza meg a gyermekkort. A meghatározást az Rtv. 16. § pontosítja

azzal, hogy nem büntethető, aki a büntetendő cselekmény elkövetésekor a tizennegyedik életévét nem töltötte be, kivéve az emberölés [160. § (1)-(2) bekezdés], az erős felindulásban elkövetett emberölés (161. §), a testi sértés [164. § (8) bekezdés], a terrorcselekmény [314. § (1)-(4) bekezdés], a rablás [365. § (1)-(4) bekezdés] és a kifosztás [366. § (2)-(3) bekezdés] elkövetőjét, ha a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, és az elkövetéskor rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással.

A cselekmény elkövetésekor (2016. június 7.) a panaszos (született: 2003. szeptember 25.) 12 évesnek, azaz gyermekkorúnak minősült. A gyermekkor, mint büntethetőséget kizáró ok abban is különbözik a többi kizáró októl, hogy bizonyíthatósága, megállapíthatósága sokkal egyszerűbb, speciális eljárást nem igényel. A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 6. § (3) bekezdés c) pont értelmében büntetőeljárást nem lehet indítani, a már megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, ha – az e törvényben meghatározott kivételekkel – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fent.

A Testület a rendelkezésére bocsátott dokumentumok gondos mérlegelését követően arra az álláspontra jutott a kialakított történeti tényállás tükrében, hogy azzal, hogy a rendőrök a panaszost intézkedés alá vonták, meghallgatták, majd igazoltatták meggyőződhetek arról, hogy a panaszos, mint potenciális elkövető gyermekkorúnak minősül, ebből adódóan a vele szemben foganatosított további intézkedéseknek (előállítás, kihallgatás) nem volt jogalapja. A Testület a kérdés megítélése kapcsán osztja az OBH 3189/2002. az állampolgári jogok országgyűlési biztosa általános helyettesének jelentését, amelyben kifejezésre került, hogy: „[...] *A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995.(III.1.) BM rendelet együttes, valamint nyelvtani értelmezése szerint gyermekkorú személy előállítására akkor kerülhet sor, ha engedély nélkül kivonta magát a szülői felügyelet vagy a gyámság, illetve az intézeti nevelés hatálya alól. Bűncselekmény elkövetésével gyanúsítás címén gyermekkorú nem állítható elő, hiszen büntetőjogilag (a jogrendszer ultima rationak minősülő szankciójával) nem vonható felelősségre. [...]*”

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a rendőrség figyelmen kívül hagyta a panaszos gyermekkorát akkor, amikor bűncselekményi gyanúra hivatkozással a panaszos előállítása foganatosítása felől határozott. Ezen körülményre tekintettel a rendőrség eleve nem dönthetett volna a panaszos előállítása felől, hiszen arra nem volt kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában. **Erre figyelemmel a Testület a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának a súlyos sérelme felől határozott, hiszen az előállításának nem volt az adott ügy kapcsán jogalapja.**

2) A Testület ezt követően a panaszos törvényes képviselője késedelmes értesítésére vonatkozó kifogást vizsgálta meg.

A panaszos törvényes képviselője beadványában előadta, hogy őt a rendőrség személyesen értesítette arról, hogy a panaszost előállították, telefonon nem szólt neki senki. Amikor megérkezett a rendőrségre, akkor a rendőrök arra hivatkoztak, hogy nem tudta fejből a panaszos a telefonszámát, ezért nem értesítették őt haladéktalanul. Ezt követően a panaszos rendőri jelenlét mellett mondta el a panaszos törvényes képviselőjének a telefonszámát, így a törvényes képviselő feltételezése szerint a rendőrök hivatkozása nem felelt meg a valóságnak. Sőt, amikor megérkezett a rendőrség épületébe, akkor már a panaszos társának az édesanyja

ott várakozott, aki elmondta a panaszos törvényes képviselőjének, hogy két órája már szóltak neki. A panaszos törvényes képviselője szerint ezen édesanyán keresztül is értesíthették volna őt, hiszen ismerik egymást.

A rendőrség tényelődása szerint a panaszos többszöri kérésre sem adta meg a törvényes képviselője telefonszámát, így az őrzési feladatok eredményes megvalósítására is figyelemmel a panaszos törvényes képviselőjének személyes kiértékelése vált indokoltá, amelyet – az arról szóló hivatalos feljegyzés tanúsága szerint – 4 óra 45 perckor hajtottak végre. A panaszos, miután az édesanyja megérkezett a rendőrségre, akkor már tudta fejből a nő telefonszámát, addig azonban a rendőrség tudomására nem kívánta hozni a telefonszámot.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

Habár tekintettel arra, hogy a két fél által előadott tényállási elemek ellentétben vannak egymással, mégis a Testület véleménye szerint a rendőröknek minden lehetséges úton meg kellett volna próbálnia a panaszos édesanyját értesíteni. Ezt indokolta a panaszos 12 éves életkora. Még ha a Testület el is fogjad azt a rendőrségi véleményt, hogy a panaszos szándékoltan nem mondta meg a rendőrnek az édesanyja mobiltelefonszámát, akkor is meg kellett volna a rendőröknek minél hamarabb győződnie, hogy a panaszos édesanyja hol tartózkodik, hogyan lehet őt a lehető legrövidebb időn belül és úton értesíteni a fiának az előállításáról. Ezen körülményekre tekintettel a rendőrséget mulasztás terheli, hiszen jóval később értesítették a panaszos édesanyját, mint törvényes képviselőjét a panaszos előállításáról; ráadásul úgy, hogy két társa törvényes képviselője időben értesült a történetekről. **Erre figyelemmel a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapította meg.**

3) Végezetül a panaszos megaláztatónak és sértőnek érezte törvényes képviselőjével egyetemben, hogy az őrsön eljáró rendőr nevetve közölte, hogy feleslegesen élnek bárhol panasszal az intézkedés miatt. A rendőr ekkor azt közölte velük, hogy „mehet, ahová akar, mert nem félnek senkitől és úgyse tesz ellenünk semmit”.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos ezen kifogásának a valóság alapját, hiszen egyik rendőr sem mondott ilyen tartalmú kijelentést, vagy nem tett ilyen formájú közlést sem a panaszos, sem pedig a törvényes képviselő irányában.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük

szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a panaszos és a rendőrség is eltérő tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amelyek ellentmondásban állnak egymással, így a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amelynek tükrében megítélhette volna a panaszos kifogását. A Testület rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszköz és a bizonyítékok csekély volta lehetetlenné tette az ellentmondás feloldását, **így ezen körülményre tekintettel a Testület csak úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.**

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy amikor a rendőrség a panaszos előállítása felől határozott, akkor nem vette figyelembe a panaszos gyermekkorát, így az előállítás végrehajtásához a rendőrség nem volt kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában, ezért az súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. A panaszos törvényes képviselőjének késedelmes értesítésére vonatkozó kifogás értékelése kapcsán a Testület egy feloldhatatlan ellentmondásba ütközött, amely a sérelem érdemi értékelését nem tette lehetővé, ezért a Testület véleménye szerint a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható. Végezetül a rendőri hangnemre vonatkozó kifogást, szintén egy ilyen ellentmondás feloldhatatlansága miatt nem tudta a Testület érdemben vizsgálni, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

VI.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. szeptember 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET